

Planmatig werken zonder groepsplan... het kan!

LEREN & INSPIREREN

Planmatig werken zonder groepsplan... het kan!

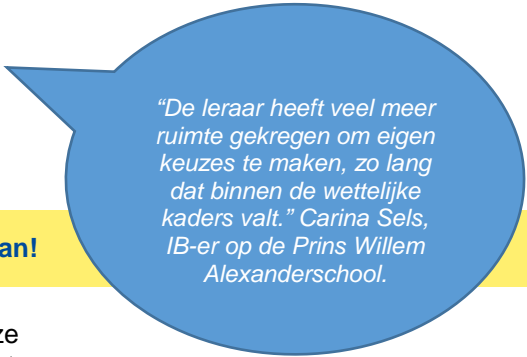
Als een van de grootste oorzaken van werkdruk benoemen leraren het schrijven van groepsplannen. 'Het moet van de inspectie', 'het is niet meer dan een papieren tijger', 'eigenlijk vind ik het een soort corveetaak om al die dingen te moeten schrijven' zijn enkele opmerkingen die leraren maken als het gaat om het groepsplan. Kortom, leraren vinden het maken van groepsplannen een, op z'n zachtst gezegd, niet al te zinvolle maar wel werkdrukverhogende taak.

Kan het anders?

Leraren ervaren onvoldoende de meerwaarde van het schrijven van groepsplannen. Tegelijkertijd is de planmatige en doelgerichte manier van werken, die met opbrengst- en handelingsgericht wordt beoogd, zeker een meerwaarde als het gaat om het geven van kwalitatief goed onderwijs. Het schrijven van groepsplannen is echter verworpen tot doel op zich terwijl het bedoeld is als *middel* om deze manier van werken systematisch vorm te geven op school.

Voorwaarde om het anders te doen is het overeind houden van een aantal basisprincipes die ten grondslag liggen aan het OHGW denken en handelen: te weten **goed, planmatig en doelgericht onderwijs**.

Goed onderwijs vraagt aan de school om '**zicht op ontwikkeling**' van de leerlingen. Scholen moeten daartoe hun leerlingen, opbrengsten en doelen kennen en deze 'inzichten' kunnen vertalen in een praktische werkwijze.

"De leraar heeft veel meer ruimte gekregen om eigen keuzes te maken, zo lang dat binnen de wettelijke kaders valt." Carina Sels, IB-er op de Prins Willem Alexanderschool.

Blokplanning i.p.v. groepsplan!

In plaats van de vertaling van deze 'inzichten' in een groepsplan is het veel zinvoller om deze direct naar de praktijk te vertalen in kleinere en voor leraren herkenbare eenheden zoals een thema of een blok. Dit noemen we de blokplanning of blokvoorbereiding.

Scholingstraject Planmatig werken zonder groepsplan.. het kan!

In het scholings- en begeleidingstraject Planmatig werken zonder groepsplan... het kan! werkt de school aan de verandering van groepsplan naar blokvoorbereiding. Tijdens dit traject gaat u met het team werken aan:

1. Zicht op ontwikkeling

De basis moet stevig staan. Het moet helder zijn:

- hoe we het kennen van de **leerlingen** waarborgen.
- optimaal gebruikmaken van de **opbrengsten** van het onderwijs (Citotoetsen, maar ook methodegebonden toetsen en observaties) en deze niet alleen kennen maar ook kunnen verklaren en begrijpen.
- het overzicht op de **doelen** scherp hebben.

Leraren moeten beschikken over de vaardigheden om deze basis 'Zicht op ontwikkeling' vorm te geven.

“Het heeft een impuls aan de kwaliteit van ons onderwijs gegeven. Dat zien we ook direct terug in de resultaten.”

Carina Sels (IB-er) en Gert-Jan Vinke (directeur) van de Prins Willem Alexanderschool in 's Gravenzande.

2. Evalueren

Systematisch evalueren is essentieel en geeft richting aan hoe we verder willen en moeten gaan. De praktijk wijst uit dat er in het evalueren nog heel veel winst is te halen. Het plannen gebeurt niet in de vorm van een groepsplan maar praktisch en beknopt, zoveel mogelijk met behulp van de middelen, die de school en de leraren nu al gebruiken. Uitgangspunt is dat we alleen opschrijven wat 'anders' is.

3. Eigenaarschap van leraren

Hoewel niet zo bedoeld is het groepsplan als vast format het onderwijs ingegaan. Vaak volkomen onnodig werd de hoeveelheid informatie, die op het groepsplan werd geschreven steeds uitgebreider en weinig richtinggevend voor het dagelijks handelen van de leraar.

In het scholings- en begeleidingstraject Planmatig werken zonder groepsplan... het kan! is het lerarenteam binnen de geschetste minimumcriteria zelf eigenaar van de notatiewijze. Met elkaar, leren en ervaren ze wat werkt en wordt ook het onderwijsgesprek gestimuleerd.

Voordelen van werken zonder groepsplan

Leraren handelen bewust, zijn eigenaar van het leerproces. Leerlingen krijgen meer onderwijs op maat en ontwikkelen zich hierdoor zo optimaal mogelijk.

Werken zonder groepsplan is:

- flexibel
- praktijkgericht
- staat dicht op wat leerlingen moeten weten/kunnen
- er wordt beter gebruik gemaakt van de info uit de methodegebonden toetsen
- leerlingen krijgen meer zicht op het eigen leerproces, worden mede-eigenaar

Voorbeeldtraject en meer informatie

Het traject is altijd maatwerk! Ter indicatie: een traject kán bestaan uit:

- 3 scholingsdagdelen met het team: versterken van leerkrachtvaardigheden
- 6 consultatiebijeenkomsten in bouwoverleggen (3 per bouw): Evaluatie en eigenaarschap
- 4 consultatiegesprekken met directeur en de IB'er: Monitoring en borging

Meer informatie? Kijk op www.onderwijsadvies.nl en neem contact op met Martine van den Hoek via m.vdhoek@onderwijsadvies.nl.

Locatie Zoetermeer
Van Beeckstraat 62
2722 BC Zoetermeer
info@onderwijsadvies.nl
www.onderwijsadvies.nl
T 079 329 56 00

   OnderwijsAdvies

